

Broj: 03-02-910/2024
Sarajevo, 06.06.2024. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- **Zastupnički dom -**
gosp. Dragan Mioković, predsjedatelj
- **Dom naroda -**
gosp. Tomislav Martinović, predsjedatelj

Poštovani,

Sukladno članku IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije BiH, a u vezi sa odredbama čl. 163, 164. i 165. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i čl. 155, 156. i 157. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), **radi razmatranja i prihvatanja, dostavljam Vam NACRT ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O NASLJEĐIVANJU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 35. sjednici, održanoj 05.06.2024. godine.

Nacrt zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine

S poštovanjem,

Privitak:

- Nacrt zakona na hrvatskom jeziku,
- Odredbe zakona koje se mijenjaju
- Obrazac broj 1 (CD),
- Obrazac broj 2 (CD),
- Obrazac IFP NE (CD),
- Zakon o nasljeđivanju u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/14) (CD)

Co: Federalno ministarstvo pravde
gosp. Vedran Škobić, ministar

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

Nacrt

ZAKON
O IZMJENAMA ZAKONA O NASLJEĐIVANJU U FEDERACIJI BOSNE I
HERCEGOVINE

Sarajevo, lipanj 2024. godine

ZAKON O IZMJENAMA ZAKONA O NASLJEĐIVANJU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.

U Zakonu o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 80/14), članak 128. mijenja se i glasi:

„Članak 128.

Ugovor o nasljeđivanju mora biti sačinjen sukladno zakonu kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.“.

Članak 2.

U članku 130. stavak (1) mijenja se i glasi:

„(1) Ugovor o nasljeđivanju stranke mogu raskinuti sporazumom koji mora biti sačinjen sukladno zakonu kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.“.

Članak 3.

U članku 131. stavak (3) mijenja se i glasi:

„(3) Privatna isprava kojom je izvršen jednostrani opoziv mora biti sačinjena sukladno zakonu kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine. Jednostrani opoziv mora biti priopćen drugoj strani, inače ne proizvodi djelovanje.“.

Članak 4.

U članku 136. st. (2) i (3) mijenjaju se i glase:

„(2) Ugovor o ustupanju i raspodjeli imovine za života mora biti sačinjen sukladno zakonu kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.

(3) Potomak koji nije dao suglasnost može je dati naknadno u formi iz stavka (2) ovoga članka.“.

Članak 5.

U članku 147. stavak (1) mijenja se i glasi:

„(1) Ugovor o doživotnom izdržavanju mora biti sačinjen sukladno zakonu kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.“.

Članak 6.

U članku 167. stavak (3) mijenja se i glasi:

„(3) Za punovažnost ugovora iz stavka (2) ovoga članka, potrebno je da bude sačinjen sukladno zakonu kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.“.

Članak 7.

U članku 176. stavak (2) mijenja se i glasi:

„(2) Ugovor o prijenosu nasljednog dijela mora biti sačinjen sukladno zakonu kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.“.

Članak 8.

U članku 237. stavak (6) mijenja se i glasi:

„(6) Izjava o primanju nasljeđa ili o odricanju od nasljeđa, koja je podnesena sudu za potrebe vođenja ostavinskog postupka, kao i punomoć za davanje takve izjave, mora biti sačinjena sukladno zakonu kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ovu izjavu ili punomoćje s istim pravnim učinkom nasljednik može dati i pred konzularnim ili diplomatskim predstavništvom Bosne i Hercegovine.“.

Članak 9.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

O B R A Z L O Ž E N J E

ZAKONA

O IZMJENAMA ZAKONA O NASLJEĐIVANJU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. USTAVNI TEMELJ

Ustavnopravni temelj za donošenje ovoga zakona sadržan je u odredbama članka IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, prema odredbama članka IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije BiH, Parlament Federacije BiH nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcije federalne vlasti, iz čega proizlazi da navedena odredba predstavlja ustavnopravni temelj za njegovo donošenje.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine donio je Presudu, broj: U-22/16 od 6. 3. 2019. godine, kojom je između ostalog utvrđeno da članak 128. u dijelu koji glasi: „u formi notarski obrađene isprave“, članak 130. stavak (1) u dijelu koji glasi: „koji mora biti u formi notarski obrađene isprave“, članak 131. stavak (3) u dijelu koji glasi: „učinjen u formi notarski obrađene isprave i“, članak 136. stavak (2) u cjelini i stavak (3) u dijelu koji glasi: „u istoj formi“, članak 147. stavak (1), članak 167. stavak (3), članak 176. stavak (2) i članak 237. stavak (6) u dijelu koji glasi: „Izjava o primanju nasljeđa ili o odricanju od nasljeđa koja je podnesena sudu mora biti notarski obrađena, kao i punomoć za davanje nasljedničke izjave“ Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/14), nisu sukladne Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine.

Presudom, broj: U-22/16 od 06.03.2019. godine su pored prethodno navedenih odredaba Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine proglašene neustavnim i određene odredbe Zakona o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“, br. 66/13 i 100/13), Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 58/02, 19/03 i 54/04), Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14) i Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/05, 41/05 i 31/14), kojima je propisana obvezna notarska obrada za određene pravne poslove.

Također, treba napomenuti da je odlukom Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: U-15/10 od 02. 12. 2015. godine utvrđeno da članak 73. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02), nije u suglasnosti s Ustavom

Federacije Bosne i Hercegovine. Navedenom odredbom Zakona o notarima bili su propisani pravni poslovi za koje je obvezna notarska obrada isprava. Ustavni sud je navedenu odredbu ocijenio diskriminatornom i na štetu drugih osoba - diplomiranih pravnika s položenim pravosudnim. U cilju provođenja predmetne presude, Federalno ministarstvo pravde je pripremlilo Prednacrt zakona kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine, kojim se propisuju pravni poslovi za koje je obvezna notarska obrada isprava, kao i pravni poslovi za koje je potrebno notarsko potvrđivanje privatne isprave- solemnizacija i ovjera potpisa na privatnoj ispravi.

III. USKLAĐENOST PROPISA S EUROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Prilikom izrade nacrtu navedenog zakona, Federalno ministarstvo pravde imalo je u vidu Uredbu o Uredu Vlade Federacije BiH za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Europske unije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 76/20) i Uredbu o postupku usklađivanja zakonodavstva Federacije BiH s pravnom stečevinom Europske unije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 98/16) i u tom smislu je izvršilo analizu europske pravne stečevine. Nakon detaljne i sveobuhvatne analize, zaključeno je da ne postoje primarni niti sekundarni izvori europskog prava koji reguliraju predmetnu materiju, već se ostavlja sloboda svakoj od država članica da sukladno unutarnjem uređenju suvereno izvrši prijenos javnih ovlasti u obujmu i na način koji joj najviše odgovara. Ovo osobito ako se ima u vidu da se vrši intervencija u navedeni zakon samo u dijelu koji je potrebno uskladiti sa zakonom kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine. Imajući u vidu naprijed navedeno, obrađivač navedenog zakona nije u mogućnosti dostaviti tablicu usklađenosti.

IV. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH ZAKONSKIH RJEŠENJA

Predložena zakonska rješenja rezultat su usklađivanja sa prednacrtom zakona kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine i provođenja presuda Ustavnog suda Federacije BiH, što je pojašnjeno u prethodnom dijelu obrazloženja.

Naime, intervencija se vrši u članku 128. u dijelu koji glasi: „u formi notarski obrađene isprave“, članak 130. stavak (1) u dijelu koji glasi: „koji mora biti u formi notarski obrađene isprave“, članak 131. stavak (3) u dijelu koji glasi: „učinjen u formi notarski obrađene isprave i“, članak 136. stavak (2) u cjelini i stavak (3) u dijelu koji glasi: „u istoj formi“, članak 147. stavak (1), članak 167. stavak (3), članak 176. stavak (2) i članak 237. stavak (6) u dijelu koji glasi: „Izjava o primanju nasljeđa ili o odricanju od nasljeđa koja je podnesena sudu mora biti notarski obrađena, kao i punomoć za davanje nasljedničke izjave.“

Člankom 1. predlaže se izmjena članka 128. i propisuje se da ugovor o nasljeđivanju mora biti sačinjen sukladno zakonu kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Člankom 2. Nacrta zakona vrši se izmjena u članku 130. stavak (1) i propisuje se da ugovor o nasljeđivanju stranke mogu raskinuti sporazumom koji mora biti sačinjen sukladno zakonu kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.

U članku 3. Nacrta zakona vrši se izmjena u članku 131. stavak (3) i propisuje se da privatna isprava kojom je izvršen jednostrani opoziv mora biti sačinjena sukladno zakonu kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine, te da jednostrani opoziv mora biti priopćen drugoj strani, inače ne proizvodi djelovanje.

Člankom 4. Nacrta zakona vrši se izmjena u članku 136. st. (2) i (3) na način da se propisuje da ugovor o ustupanju i raspodjeli imovine za života mora biti sačinjen sukladno zakonu kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine, te da potomak koji nije dao suglasnost može je dati naknadno u formi iz stavka (2) članka 136.

U članku 5. Nacrta zakona vrši se izmjena u članku 147. stavak (1) na način da se propisuje da ugovor o doživotnom izdržavanju mora biti sačinjen sukladno zakonu kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Člankom 6. Nacrta zakona vrši se izmjena u članku 167. stavak (3). Naime, važeća zakonska odredba propisuje da se može sklopiti ugovor između potomka i pretka, kojim potomak samostalno raspolaže svojim pravima na način da se odriče od nasljeđa koje bi mu pripalo poslije smrti pretka, kao i u slučaju kad se bračni partner odriče od nasljeđa koje bi mu kao bračnom partneru pripalo nakon smrti njegovog bračnog partnera. Predloženom izmjenom propisuje se da za punovažnost takvog ugovora potrebno je da bude sačinjen sukladno zakonu kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.

U članku 7. Nacrta zakona vrši se izmjena u članku 176. i stavak (2) mijenja se na način da ugovor o prijenosu nasljednog dijela mora biti sačinjen sukladno zakonu kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Člankom 8. Nacrta zakona u članku 237. stavak (6) se mijenja na način da izjava o primanju nasljeđa ili o odricanju od nasljeđa koja je podnesena sudu za potrebe vođenja ostavinskog postupka, kao i punomoć za davanje takve izjave, mora biti sačinjena sukladno zakonu kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.

V. FINANCIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u proračunu Federacije Bosne i Hercegovine.

ODREDBE ZAKONA O NASLJEĐIVANJU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE KOJE SE MIJENJAJU:

Članak 128.

Ugovor o nasljeđivanju se zaključuje u formi notarski obrađene isprave. Obveza je notara da stranke pouči o svim nasljednopravnim posljedicama ugovora o nasljeđivanju, kao i mogućnostima njegovog raskida ili opoziva.

Članak 130.

(1) Ugovor o nasljeđivanju stranke mogu raskinuti sporazumom koji mora biti u formi notarski obrađene isprave.

(2) Ukoliko brak prestane razvodom ili poništenjem, odnosno ako prestane izvanbračna zajednica, prestaje i ugovor o nasljeđivanju, osim ako u samom ugovoru nije drukčije određeno.

(3) Jednostrani raskid ili opoziv ugovora o nasljeđivanju nije dopušten, osim ako je zakonom drukčije određeno.

(4) Jedna ugovorna strana može pobijati ugovor o nasljeđivanju ukoliko su pri njegovom zaključivanju postojale mane volje.

Članak 131.

(1) Ukoliko je nasljeđivanje jedne strane ugovorom o nasljeđivanju bilo uvjetovano ispunjenjem obveze druge strane, ugovor se zbog neizvršenja može jednostrano raskinuti po općim pravilima obligacijskog prava.

(2) Ako su nakon zaključenja ugovora o nasljeđivanju na strani jedne ugovorne strane ispunjene pretpostavke za isključenje iz nasljeđivanja ili i prije toga, a druga ugovorna strana za to nije znala, druga ugovorna strana može u zakonom propisanoj formi izvršiti isključenje iz nasljeđa, čime se smatra da je izvršila opoziv svojih raspolaganja u ugovoru o nasljeđivanju, osim ako prilikom isključenja izričito ne odredi da se isključenje ne odnosi na dio obuhvaćen ugovorom o nasljeđivanju.

(3) Jednostrani opoziv mora biti učinjen u formi notarski obrađene isprave i saopćen drugoj strani, inače ne proizvodi djelovanje.

(4) Osoba koja je nedostojna za nasljeđivanje ne može steći ništa ni na temelju ugovora o nasljeđivanju. Prava druge ugovorne strane ostaju nepromijenjena.

Članak 136.

- (1) Ustupanje i raspodjela imovine glede odredaba članka 135. ovoga zakona punovažni su samo ako su se s tim suglasila sva djeca i drugi ustupiteljevi potomci koji će po zakonu biti pozvani naslijediti njegovu ostavinu.
- (2) Ugovor o ustupanju i raspodjeli imovine za života mora biti sastavljen u formi notarski obrađene isprave.
- (3) Potomak koji nije dao suglasnost može je dati naknadno u istoj formi.
- (4) Ustupanje i raspodjela imovine ostaju punovažni ako je potomak koji se nije suglasio umro prije ostavitelja, a nije ostavio svojih potomaka, ili se odrekao nasljeđa, ili je isključen iz nasljeđa, ili je nedostojan.

Članak 147.

- (1) Ugovor o doživotnom izdržavanju mora biti zaključen u formi notarski obrađene isprave.
- (2) Obveza je notara da stranke pouči o nasljednopravnim posljedicama ugovora o doživotnom izdržavanju i u ispravi naznači da je tako postupljeno.

Članak 167.

- (1) Odricanje od nasljeđa koje nije otvoreno nema nikakvo pravno djelovanje.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, potomak koji može samostalno raspolagati svojim pravima može se ugovorom s pretkom odreći od nasljeđa koje bi mu pripalo poslije smrti pretka. Isto vrijedi i za slučaj kad se bračni partner odriče od nasljeđa koje bi mu kao bračnom partneru pripalo nakon smrti njegovog bračnog partnera.
- (3) Za punovažnost ovoga ugovora potrebno je da bude sastavljen u formi notarski obrađene isprave.
- (4) Odricanje važi i za potomke onoga koji se odrekao, ako ugovorom o odricanju ili naknadnim sporazumom nije što drugo određeno.

Članak 176.

(1) Nasljednik može prije diobe ili prije pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju prenijeti svoj nasljedni dio, potpuno ili djelomice, samo na sunasljednike.

(2) Ugovor o prijenosu nasljednog dijela mora biti notarski obrađen.

(3) Ugovor nasljednika sa osobom koja nije nasljednik o ustupanju nasljednog dijela obvezuje nasljednika samo da po izvršenoj diobi preda svoj dio suugovaratelja, odnosno po pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju prenese svoj dio na suugovaratelja.

Članak 237.

(1) Svatko je ovlašten, ali nitko nije dužan dati nasljedničku izjavu.

(2) Za osobu koja nije dala izjavu o odricanju od nasljeđa smatra se da želi biti nasljednikom.

(3) Osoba koja je valjano dala izjavu da prihvaća nasljeđe ne može ga se više odreći.